

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет цивільного захисту

Кафедра піротехнічної та спеціальної підготовки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи спеціальної та військової підготовки»

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова професійна

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою
пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи

назва освітньої програми

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою піротехнічної та спеціальної підготовки на 2021- 2022

(назва кафедри)

навчальний рік.

Протокол від « 30 » 08 2021 року

№ 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Основи спеціальної та військової підготовки»

(назва навчальної дисципліни)

2021 рік

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Основи спеціальної та військової підготовки» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти. Застосовують для правильного і безпечного поводження із стрілецькою зброєю, орієнтуванню на місцевості, поводження з вибухонебезпечними пристроями та речовинами, використання індивідуальних та колективних засобів захисту, приладів радіаційної, хімічної та біологічної розвідки.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння правилами безпечного поводження зі стрілецькою зброєю, вибухонебезпечними предметами та речовинами, виконання заходів захисту підрозділів цивільного захисту та населення в умовах радіоактивного, хімічного та біологічного забруднення, користування приладами радіаційної та хімічної розвідки, засобами індивідуального та колективного захисту.

Набуті знання дозволять орієнтуватися на місцевості, пересуватися на ній за азимутом та за допомогою карти вдень і вночі; готувати карту до роботи, складати схеми (плани); організовувати дії в умовах зараження радіоактивними, отруйними та небезпечними хімічними речовинами; розраховувати глибину можливого забруднення, площу та ступінь забруднення внаслідок викиду небезпечних хімічних речовин; прогнозувати наслідки радіаційного та хімічного зараження; здійснювати оцінку та прогнозування обстановки в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру в мирний та воєнний час.

Інформація про науково-педагогічних працівників

Загальна інформація	Толкунов Ігор Олександрович, начальник кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 703.
E-mail	Tolkunov_ia@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- сутність стройової злагоженості підрозділу, дотриманню порядку у вихованні морально-етичних якостей здобувача вищої освіти.
Професійні здібності	- практичний досвід керування особовим складом.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	- доповіді на пленарних засіданнях та круглих столах, що присвячені злагоженості дій підрозділів цивільного захисту в надзвичайних ситуаціях.
Загальна інформація	Матухно Василь Васильович, старший викладач кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту, кандидат

	технічних наук.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 711.
E-mail	matukhno@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- сучасні засоби та методи орієнтування на місцевості; - використання супутникових систем в процесі проведення аварійно-рятувальних та пошукових робіт.
Професійні здібності	- навички орієнтування на місцевості та стрільби зі стрілецької зброї.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	- участь у науково-практичних конференціях, які присвячені БСЛА для аварійно-пошукових робіт; - науковий керівник конкурсних робіт по використанню супутникових систем для ефективної роботи аварійно-рятувальних загонів.

Загальна інформація	Усачов Дмитро Володимирович, викладач кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 711.
E-mail	usachovrabortadsns21@gmail.com
Наукові інтереси	- сучасні технології з використання внутрішньої енергії; - захист навколишнього середовища при НС радіаційного, хімічного та біологічного характеру.
Професійні здібності	- навички прогнозування і оцінки радіаційної обстановки при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	- участь у наукових конференціях пов'язаних із захистом навколишнього середовища від наслідків аварій на ПНО з викидом небезпечних хімічних речовин в атмосферу.

Загальна інформація	Іванець Григорій Володимирович, доцент кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 711.
E-mail	iwa.gri@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- методи прогнозування, попередження та реагування на надзвичайні ситуації;

	- використання вибухових речовин при локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій.
Професійні здібності	- навички обробки статистичних даних; - практичний досвід роботи з інженерними боєприпасами.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	- проведення наукових досліджень у рамках прогнозування наслідків при виникненні надзвичайних ситуацій та спроможності реагування підрозділів цивільного захисту на такі ситуації.

Загальна інформація	Попов Іван Іванович, доцент кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 711. Робочий номер телефону –
E-mail	porov16426@gmail.com
Наукові інтереси	- зброя масового ураження та захисту військ; - використання сучасних літальних апаратів при проведенні розвідки радіаційно забрудненої території.
Професійні здібності	- практичний досвід роботи з хімічно небезпечними речовинами та їх нейтралізацією; - прогнозування і оцінка радіаційної обстановки.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	- отримання патентів на винаходи та корисні моделі, які пов'язані із захистом населення та підрозділів цивільного захисту від хімічно небезпечних речовин.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру:

– щопонеділка з 15.00 до 17.00 в кабінеті № 703, 711 – Ігор ТОЛКУНОВ, Григорій ІВАНЕЦЬ.

– щочетверга з 15.00 до 17.00 в кабінеті № 711 – Василь МАТУХНО, Іван ПОПОВ

– щоп'ятниці з 15.00 до 17.00 в кабінеті № 711 – Дмитро УСАЧОВ

В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: це формування у майбутніх фахівців з

базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань стройовій злагоженості підрозділу, дотриманню порядку, зміцненню дисципліни, основам поведіння із стрілецькою зброєю, орієнтуванню на місцевості та впевненості дій в складних екстремальних ситуаціях, пов'язаних із поведінням з вибухонебезпечними пристроями та речовинами, використовувати індивідуальні та колективні засоби захисту, прилади радіаційної, хімічної та біологічної розвідки; організувати захист особового складу та населення від небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного характеру під час надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
Статус дисципліни	очна (денна)
Рік підготовки	обов'язкова професійна
Семестр	2021-2022-й
Обсяг дисципліни:	2-й, 3-й
- в кредитах ЄКТС	4
- кількість модулів	5
- кількість змістовних модулів	8
- загальна кількість годин	120
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	18
- практичні заняття (годин)	62
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	40
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	Диф. залік

Передумови для вивчення дисципліни

Навчальні дисципліни:

- «Іноземна мова»;
- «Хімія»;
- «Висотно-рятувальна підготовка».

Перелік раніше здобути результатів навчання:

- вільно володіти державною та іноземною мовою у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички організації культурного діалогу.

- аналізувати і прогнозувати суспільні явища й процеси, знати нормативно-правові засади забезпечення пожежної безпеки, питання правового регулювання забезпечення пожежної безпеки об'єктів і територій.

- аналізувати стан забезпечення готовності караулу до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, керувати їх діями, у тому числі з використанням спеціального оснащення та спорядження при проведенні висотно-рятувальних робіт на висоті, в безопорному (опорному) просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми пожежогашіння та аварійно-рятувальні роботи, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Пояснювати процеси впливу небезпечних чинників пожежі на навколишнє середовище; застосовувати теорії захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі, знання математичних та природничих наук у сфері професійної діяльності	ПРН04
Прогнозувати обсяг та наслідки радіаційного та хімічного зараження, обирати та використовувати засоби індивідуального та колективного захисту від впливу негативних факторів хімічного, біологічного і радіаційного походження в умовах зараження радіоактивними, отруйними та небезпечними хімічними речовинами, у тому числі при ліквідації пожеж	ПРН30

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК3
Здатність проводити оцінку обстановки в осередку аварії з наявністю небезпечних речовин та матеріалів радіаційного, хімічного та біологічного походження, використовувати засоби індивідуального та колективного захисту при виконанні рятувальними підрозділами завдань за призначенням	ПК35

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ

Змістовий модуль 1. Вибухові пристрої, суміші та речовини.

Організація проведення піротехнічних робіт

Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні

з ними

Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки

Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки

МОДУЛЬ 2. ТОПОГРАФІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Змістовий модуль 2. Топографічні карти та особливості їх використання підрозділами ДСНС України

Тема 2.1. Особливості вивчення та аналізу місцевості по топографічних картах підрозділами ДСНС України

Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт

Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані і площ на топографічних картах

Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах

Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів

Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута

Тема 2.7. Сутність і способи орієнтування на місцевості

Змістовий модуль 3. Сучасні методи орієнтування на місцевості. Глобальна система координат WGS-84. Розроблення картографічних документів та схем підрозділами цивільного захисту

Тема 3.1. Сучасні способи та засоби навігації і орієнтування на місцевості. Глобальна система координат WGS-84

Тема 3.2. Особливості нанесення умовних позначень та знаків при складанні службових графічних документів

Тема 3.3. Порядок розроблення, оформлення та ведення графічних документів (карт, схем, таблиць), які використовуються у сфері цивільного захисту

МОДУЛЬ 3. РАДІАЦІЙНИЙ, ХІМІЧНИЙ ТА БІОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ

Змістовий модуль 4. Основи радіаційної безпеки. Засоби індивідуального захисту від радіоактивних та небезпечних та хімічних і біологічних речовин

Тема 4.1. Сутність та основні показники радіоактивності

Тема 4.2. Особливості та технології використання внутрішньої енергії

Тема 4.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання та заходи захисту від нього

Тема 4.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях) на радіаційно-небезпечних об'єктах (РНО)

Тема 4.5. Класифікація і характеристики запалювальних речовин та захист від них

Тема 4.6. Класифікація та принцип побудови засобів індивідуального захисту від радіоактивних і небезпечних хімічних та біологічних речовин

Змістовий модуль 5. Захист в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та контролю

Тема 5.1. Класифікація і токсичність отруйних небезпечних хімічних та біологічних речовин і заходи захисту від них

Тема 5.2. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО)

Тема 5.3. Організація та проведення спеціальної обробки

Тема 5.4. Основи дозиметрії та методи визначення небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки і контролю

МОДУЛЬ 4. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Змістовий модуль 6. Основи стрільби та поведження зі стрілецькою зброєю. Виконання вправ із ручними гранатами

Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.

Тема 6.2. Заходи безпеки при поведженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова.

Тема 6.3. Порядок неповного розбирання та збирання автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова

Тема 6.4. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручних осколочних гранат. Заходи безпеки при киданні ручних гранат

Змістовий модуль 7. Виконання вправ зі стрілецькою зброєю. Основні види стрілецької зброї, що знаходяться на озброєнні ЗСУ

Тема 7.1. Призначення, бойові характеристики та загальна будова пістолету Макарова. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова

Тема 7.2. Порядок неповного розбирання та збирання пістолету Макарова

Тема 7.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручного гранатомета РПГ-7, автоматичного гранатомета станкового АГС-17 та снайперської гвинтівки Драгунова

Тема 7.4. Призначення, бойові характеристики та загальна будова кулеметів, які знаходяться на озброєнні ЗСУ

Тема 7.5. Види, призначення та принцип дії патронів до стрілецької зброї. Призначення, загальна будова прицілів до стрілецької зброї та ручних гранатометів

МОДУЛЬ 5. ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Змістовий модуль 8. Вимоги Статутів Збройних Сил та ДСНС України

Тема 8.1. Сутність дисципліни в підрозділах ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС

Тема 8.2. Наряди на внутрішню службу. Підйом за бойовою тривоною і сигналом «Збір!»

Тема 8.3. Стрйові прийоми на місці

Тема 8.4. Рух стрйовим та похідним кроком. Повороти під час руху

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
2-й семестр						
Модуль 1. Основи інженерної підготовки						
Змістовий модуль 1. Вибухові пристрої, суміші та речовини. Організація проведення піротехнічних робіт						
Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними	3	2	-	-	1	
Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки	3	-	2	-	1	
Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки	3	-	2	-	1	
Разом за змістовним модулем 1	9	2	4	-	3	
Разом за модулем 1	9	2	4	-	3	
2-й семестр						
Модуль 2. Топографічне забезпечення						
Змістовий модуль 2. Топографічні карти та особливості їх використання підрозділами ДСНС України						
Тема 2.1. Особливості вивчення та аналізу місцевості по топографічних картах підрозділами ДСНС України	3	2	-	-	1	
Тема 2.2. Поняття	3	-	2	-	1	

про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт						
Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані і площ на топографічних картах	3	2	-	-	1	
Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах	3	-	2	-	1	
Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів	3	-	2	-	1	
Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута	3	-	2	-	1	
Тема 2.7. Сутність і способи орієнтування на місцевості	3	-	2	-	1	
Разом за змістовним модулем 2	21	4	10	-	7	
3-й семестр						
<u>Змістовий модуль 3.</u> Сучасні методи орієнтування на місцевості. Глобальна система координат WGS-84. Розроблення картографічних документів та схем у сфері цивільного захисту						
Тема 3.1. Сучасні способи та засоби навігації і орієнтування на місцевості. Глобальна система координат WGS-84	3	2	-	-	1	
Тема 3.2. Особливості відображення умовних позначень та знаків при складанні службових графічних	3	-	2	-	1	

документів						
Тема 3.3. Порядок розроблення, оформлення та ведення графічних документів (карт, схем, таблиць), які використовуються у сфері цивільного захисту	9	-	6	-	3	
Разом за змістовним модулем 3	15	2	8	-	5	
Разом за модулем 2	36	6	18	-	12	
3-й семестр						
МОДУЛЬ 3. Радіаційний, хімічний та біологічний захист						
<u>Змістовий модуль 4.</u> Основи радіаційної безпеки. Засоби індивідуального захисту від радіоактивних та небезпечних хімічних і біологічних речовин						
Тема 4.1. Сутність та основні показники радіоактивності	3	2	-	-	1	
Тема 4.2. Особливості та технології використання внутрішньої енергії	3	2	-	-	1	
Тема 4.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання та заходи захисту від нього	3	-	2	-	1	
Тема 4.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях) на радіаційно-небезпечних об'єктах (РНО)	3	-	2	-	1	
Тема 4.5. Класифікація і характеристики запалювальних речовин та захист від них	3	-	2	-	1	
Тема 4.6 Класифікація та принципи побудови	3	-	2	-	1	

засобів індивідуального захисту від радіоактивних та небезпечних хімічних і біологічних речовин						
Разом за змістовним модулем 4	18	4	8	-	6	
3-й семестр						
<u>Змістовий модуль 5. Захист в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та контролю</u>						
Тема 5.1. Класифікація і токсичність отруйних небезпечних хімічних та біологічних речовин і заходи захисту від них	3	-	2	-	1	
Тема 5.2. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО)	3	-	2	-	1	
Тема 5.3. Організація та проведення спеціальної обробки	3	-	2	-	1	
Тема 5.4. Основи дозиметрії та методи визначення небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки і контролю	9	-	6	-	3	
Разом за змістовий модуль 5	18	-	12	-	6	
Разом за модулем 3	36	4	20	-	12	
2-й семестр						
МОДУЛЬ 4. Вогнева підготовка						
<u>Змістовий модуль 6. Основи стрільби та поведження зі стрілецькою зброєю. Виконання вправ із ручними гранатами</u>						
Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.	3	2	-	-	1	
Тема 6.2. Заходи безпеки при	3	2	-	-	1	

поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова.						
Тема 6.3. Порядок неповного розбирання та збирання автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова	3	-	2	-	1	
Тема 6.4. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручних осколочних гранат. Заходи безпеки при киданні ручних гранат	3	-	2	-	1	
Разом за змістовним модулем 6	12	4	4	-	4	
3-й семестр						
<u>Змістовий модуль 7. Виконання вправ зі стрілецькою зброєю. Основні види стрілецької зброї, що знаходяться на озброєнні ЗСУ</u>						
Тема 7.1. Призначення, бойові характеристики та загальна будова пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова	3	2	-	-	1	
Тема 7.2. Порядок неповного розбирання та збирання пістолету Макарова	3	-	2	-	1	
Тема 7.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручного гранатомета РПГ-7, автоматичного гранатомета станкового АГС-17	3	-	2	-	1	

та снайперської гвинтівки Драгунова						
Тема 7.4. Призначення, бойові характеристики та загальна будова кулеметів, які знаходяться на озброєнні ЗСУ	3	-	2	-	1	
Тема 7.5. Види, призначення та принцип дії патронів до стрілецької зброї. Призначення, загальна будова прицілів до стрілецької зброї та ручних гранатометів	3	-	2	-	1	
Разом за змістовним модулем 7	15	2	8	-	5	
Разом за модулем 4	27	6	12	-	9	
3-й семестр						
МОДУЛЬ 5. Основи військової підготовки						
<u>Змістовий модуль 8. Вимоги Статутів Збройних Сил та ДСНС України</u>						
Тема 8.1. Сутність дисципліни в підрозділах ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС	3	-	2	-	1	
Тема 8.2. Наряди на внутрішню службу. Підйом за бойовою тривою і сигналом «Збір!»	3	-	2	-	1	
Тема 8.3. Стройові прийоми на місці	3	-	2	-	1	
Тема 8.4. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху	3	-	2	-	1	
Разом за змістовним модулем 8	12	-	8	-	4	
Разом за модулем 5	12	-	8	-	4	
Разом	120	18	62	-	40	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки	2
2.	Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки	2
3.	Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт	2
4.	Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах	2
5.	Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів	2
6.	Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута	2
7.	Тема 2.7. Сутність і способи орієнтування на місцевості	2
8.	Тема 3.2. Особливості нанесення умовних позначень та знаків при складанні службових графічних документів	2
9.	Тема 3.3. Порядок розроблення, оформлення та ведення графічних документів (карт, схем, таблиць), які використовуються у сфері цивільного захисту	6
10.	Тема 4.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання та заходи захисту від нього	2
11.	Тема 4.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях) на радіаційно-небезпечних об'єктах (РНО)	2
12.	Тема 4.5. Класифікація і характеристики запалювальних речовин та захист від них	2
13.	Тема 4.6. Класифікація та принцип побудови засобів індивідуального захисту від радіоактивних і небезпечних хімічних та біологічних речовин	2
14.	Тема 5.1. Класифікація і токсичність отруйних небезпечних хімічних та біологічних речовин і заходи захисту від них	2
15.	Тема 5.2. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО)	2
16.	Тема 5.3. Організація та проведення спеціальної обробки	2
16.	Тема 5.4. Основи дозиметрії та методи визначення небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки і контролю	6
17.	Тема 6.3. Порядок неповного розбирання та збирання автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова	2

18.	Тема 6.4. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручних осколочних гранат. Заходи безпеки при киданні ручних гранат	2
19.	Тема 7.2. Порядок неповного розбирання та збирання пістолету Макарова	2
20.	Тема 7.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручного гранатомета РПГ-7, автоматичного гранатомета станкового АГС-17 та снайперської гвинтівки Драгунова	2
21.	Тема 7.4. Призначення, бойові характеристики та загальна будова кулеметів, які знаходяться на озброєнні ЗСУ	2
22.	Тема 7.5. Види, призначення та принцип дії патронів до стрілецької зброї. Призначення, загальна будова прицілів до стрілецької зброї та ручних гранатометів	2
23.	Тема 8.1. Сутність дисципліни в підрозділах ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС	2
24.	Тема 8.2. Наряди на внутрішню службу. Підйом за бойовою тривоною і сигналом «Збір!»	2
25.	Тема 8.3. Стройові прийоми на місці	2
26.	Тема 8.4. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху	2
	Разом	62

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційний залік, стандартизовані тести, фронтальне опитування та письмове опитування, здавання нормативів з радіаційного та хімічного захисту особовим складом підрозділів, виконання розрахунково-графічних робіт з розділу «Топографічне забезпечення» за темою: «Порядок розроблення, оформлення та ведення графічних документів (карт, схем, таблиць), які використовуються у сфері цивільного захисту» та з розділу «Радіаційний, хімічний та біологічний захист» за темами: «Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях) на радіаційно-небезпечних об'єктах (РНО)» і «Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО)».

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, стандартизованих тестів, письмових завдань контрольної та розрахунково-графічної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни за 2 семестр

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	1	2
	практичні заняття	2	2
	за результатами виконання модульної роботи	1	15
Разом за змістовний модуль 1			20
Модуль 2	лекції	2	2
	практичні заняття	5	2
	за результатами виконання модульної роботи	1	15

Разом за змістовний модуль 2				28
Модуль 3	лекції	2	2	4
	практичні заняття	4	2	7
	за результатами виконання розрахунково-графічної роботи	1	20	20
Разом за змістовний модуль 4				31
Модуль 4	лекції	2	2	3
	практичні заняття	2	2	3
	за результатами виконання модульної роботи	1	15	15
Разом за змістовний модуль 6				21
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання				-
III. Підсумковий контроль (диференційний залік)				100
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни за 3 семестр

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 2	лекції	1	2
	практичні заняття	2	2
	за результатами виконання розрахунково-графічної роботи	1	20
Разом за змістовний модуль 3			25
Модуль 3	лекції	-	-
	практичні заняття	4	3
	за результатами виконання розрахунково-графічної роботи	1	20
Разом за змістовний модуль 5			29

Модуль 4	лекції	1	2	2
	практичні заняття	4	2	7
	за результатами виконання модульної роботи	1	15	15
Разом за змістовний модуль 7				24
Модуль 5	лекції	-	-	-
	практичні заняття	4	2	7
	за результатами виконання модульної роботи	1	15	15
Разом за змістовний модуль 8				22
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання				-
III. Підсумковий контроль (диференційний залік)				100
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

- фронтальне опитування, яке базується на теоретичних питаннях вивченого матеріалу за минулу тему, при цьому відповідають ті здобувачі, які знають відповідь на дане питання;
- індивідуальне опитування та стандартизовані тести, проводяться в письмовому вигляді, на основі теоретичних та практичних питань;
- контрольні та розрахунково-графічні роботи базуються на викладеному теоретичному та практичному матеріалі.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних та розрахунково-графічних робіт (всі критерії приведені за 100-бальною шкалою):

Модуль 1

Змістовний модуль 1:

Виконується у формі письмової модульної контрольної роботи. Група ділиться на три варіанти і кожному варіанту потрібно дати відповідь на чотири питання.

Критерії оцінювання відповідей на питання:

- правильна розгорнута відповідь на питання – 3,75 бала;
- при відповіді були допущені незначні помилки, які не впливають на кінцевий результат відповіді – 2,75 бала;
- при відповіді були допущені помилки, які не повністю, але в певній мірі дають можливість зрозуміти сутність даного питання – 1,75 бала;
- при відповіді були допущені помилки, які відображають

нерозуміння механізмів та процесів відповідного питання, але в загальному контексті дана відповідь відображає віддалене розуміння про дане питання – 1,0 бала;

- при відповіді були допущені грубі помилки, які не дають можливість зрозуміти механізми та процеси даного питання, але деякі елементи здобувач може пояснити – 0,5 бала;

За правильні розгорнуті відповіді на всі питання, здобувач отримує 15 балів. Модульна контрольна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 9 балів.

Модуль 2

Змістовний модуль 2:

Виконується у формі письмової модульної контрольної роботи. Кожному здобувачу на вибір дається один варіант із тридцяти запропонованих, в кожному з яких по 7 завдань. Завдання: №1 – 1,5 бала; №2 – 2,25 бала; №3 – 3 бала; №4 – 1,5 бала; №5 – 3 бала; №6 – 3 бала; №7 – 0,75 бала, і в сумі здобувач може отримати 15 балів. Бал кожного завдання залежить від точності отриманого результату. Модульна контрольна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 9 балів.

Змістовний модуль 3:

Виконується у формі розрахунково-графічної роботи. Кожному здобувачу видається індивідуальний варіант у вигляді топографічної карти та умовної оперативної обстановки, яку необхідно нанести на робочу карту за допомогою прямокутних та географічних координат. Максимальна кількість балів 20, яку може отримати здобувач за дане завдання. Бали за даний вид контролю залежать від точності та правильності нанесення умовних позначень на робочу карту. Розрахунково-графічна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 12 балів.

Модуль 3

Змістовний модуль 4:

Виконується у формі розрахунково-графічної роботи. Кожному здобувачу видається індивідуальний варіант у вигляді робочої карти та умовної обстановки згідно індивідуального варіанту. Де потрібно спрогнозувати і оцінити обстановку, яка виникла при аварії на радіаційно-небезпечному об'єкті та відобразити отримані результати на робочій карті. Максимальна кількість балів 20, яку може отримати здобувач за дане завдання. Бали за дане завдання залежать від точності розрахунків та правильності нанесення отриманих результатів на робочу карту. Розрахунково-графічна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 12 балів.

Змістовний модуль 5:

Виконується у формі розрахунково-графічної роботи. Кожному здобувачу видається індивідуальний варіант у вигляді робочої карти та умовної обстановки згідно індивідуального варіанту. Де потрібно спрогнозувати наслідки аварії на хімічно-небезпечних об'єктах та відобразити отримані розрахунки на робочій карті. Максимальна кількість балів 20, яку може отримати здобувач за дане завдання. Бали за дане завдання залежать від точності розрахунків та правильності нанесення параметрів отриманих результатів на робочу карту. Розрахунково-графічна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 12 балів.

Модуль 4

Змістовний модуль 6:

Виконується у формі письмової модульної контрольної роботи. Група ділиться на три варіанти і кожному варіанту потрібно дати розгорнуту відповідь на п'ять питань. За кожне питання здобувач отримує ту кількість балів, яка вказана на бланку. За всі правильні відповіді здобувач може отримати максимум 15 балів. Модульна контрольна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 12 балів.

Змістовний модуль 7:

Виконується у формі письмової модульної контрольної роботи. Група ділиться на три варіанти і кожному варіанту потрібно дати розгорнуту відповідь на п'ять питань. За кожне питання здобувач отримує ту кількість балів, яка вказана на бланку. За всі правильні відповіді здобувач може отримати максимум 15 балів. Модульна контрольна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 9 балів.

Модуль 5

змістовний модуль 8:

Виконується у формі письмової модульної контрольної роботи. Група ділиться на варіанти і кожному варіанту потрібно дати відповідь на чотири питання.

Критерії оцінювання відповідей на питання:

- правильна розгорнута відповідь на питання – 3,75 бала;
- при відповіді були допущені незначні помилки, які не впливають на кінцевий результат відповіді – 2,75 бала;
- при відповіді були допущені помилки, які не повністю, але в певній мірі дають можливість зрозуміти сутність даного питання – 1,75 бала;
- при відповіді були допущені помилки, які відображають нерозуміння механізмів та процесів відповідного питання, але в загальному контексті дана відповідь відображає віддалене розуміння про дане питання – 1,0 бала;
- при відповіді були допущені грубі помилки, які не дають можливість зрозуміти механізми та процеси даного питання, але деякі

елементи здобувач може пояснити – 0,5 бала;

За правильні розгорнуті відповіді на всі питання, здобувач отримує 15 балів. Модульна контрольна робота вважається зарахованою в тому випадку, якщо здобувач набрав мінімум 9 балів.

Підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку:

Кожний здобувач обирає аркуш паперу, на якому зазначено номер білету та 4 питання (з кожного модульного контролю по 1-му) на, які потрібно дати письмову відповідь.

Критерії оцінювання відповідей на питання:

- правильна розгорнута відповідь на питання – 20 балів;
- при відповіді були допущені незначні помилки, які не впливають на кінцевий результат відповіді – 16 балів;
- при відповіді були допущені помилки, які не повністю, але в певній мірі дають можливість зрозуміти сутність даного питання – 12 балів;
- при відповіді були допущені помилки, які відображають нерозуміння механізмів та процесів відповідного питання, але в загальному контексті дана відповідь відображає віддалене розуміння про дане питання – 8 балів;
- при відповіді були допущені грубі помилки, які не дають можливість зрозуміти механізми та процеси даного питання, але деякі елементи здобувач може пояснити – 4 бали;

За правильні розгорнуті відповіді на всі питання, здобувач отримує 100 балів.

Перелік контрольних питань для підготовки до підсумкового контролю (диференційний залік) за 2 семестр:

Перелік питань для виконання змістовного модулю №1

1. Вибухові речовини.
2. Термічне розкладання.
3. Детонація.
4. Вибухове горіння.
5. Види вибуху.
6. Ініціювання. Способи ініціювання.
7. Характеристики вибухових речовин.
8. Чутливість вибухової речовини.
9. Бризантність вибухової речовини.
10. Фугасність (працевдатність) вибухової речовини.
11. Енергія (теплота) вибухового перетворення.
12. Класифікація вибухових речовин.
13. Ініціюючі вибухові речовини.
14. Бризантні вибухові речовини.
15. Метальні вибухові речовини.
16. Основні властивості деяких вибухових речовин.

17. Основні властивості гримучої ртуті.
18. Основні властивості ТНРСу.
19. Основні властивості азиду свинцю.
20. Основні властивості тротилу.
21. Основні властивості гексогену.
22. Основні властивості ТЕНу
23. Основні властивості тетрилу.
24. Основні властивості ПВР-4.
25. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.
26. Вибухові речовини, що застосовуються у народному господарстві.
27. Підривні роботи. Способи та засоби підриву.
28. Вогневий спосіб підриву. Засоби підриву.
29. Призначення вогневого способу підриву.
30. Запальні трубки, їх виготовлення.
31. Капсулі-детонатори, їх устрій.
32. Вогнепровідний шнур. Устрій та призначення.
33. Підривний шнур. Устрій та призначення.
34. Електричний спосіб підриву. Засоби підриву.
35. Призначення електричного способу підриву.
36. Електродетонатори, їх устрій та характеристики
37. Саперний провід, їх характеристика.
38. Джерела струму. Підривна машинка КПМ-1.
39. Схеми електровибухових мереж та їх розрахунок.
40. Заходи безпеки при проведенні підривних робіт.
41. Заходи безпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів.
42. Вибухові пристрої військового призначення та їх класифікація.
43. Інженерні міни. Устрій та призначення.
44. Артилерійські боеприпаси. Устрій та призначення.
45. Засоби ближнього бою. Ручні осколкові гранати. Устрій та призначення.
46. Авіаційні боеприпаси. Устрій та призначення.
47. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими пристроями військового призначення.
48. Піротехнічні засоби.
49. Освітлювальні і сигнальні патрони.
50. Імітаційні засоби.
51. Види феєрверків.

Перелік питань для виконання змістовного модулю №2:

Характеристика основних тактичних властивостей місцевості.

52. Способи вимірювання відстаней на місцевості, дати коротку характеристику кожного способу.
53. Суть орієнтування.
54. Назвати і охарактеризувати основні способи орієнтування і цілевказання на місцевості.

55. Способи визначення на карті точки свого стояння.
56. Способи зв'язки карти з місцевістю.
57. Способи орієнтування карти і випадки при яких вони застосовуються.
58. Підготовка даних для руху за азимутом.
59. Розграфка і номенклатура топографічних карт.
60. Типові форми рельєфу: гори, гірського хребту, лощини, сідловини, хвилястих скатів.
61. Горизонталі, які застосовуються на топографічних картах.
62. Порядок визначення взаємного перевищення точок.
63. Ознаки, які визначаються на карті напрям скатів, їх форма і крутість.
64. Суть зображення рельєфу горизонталлю.
65. Масштабний ряд топографічних карт.
66. Обхід перешкод при русі за азимутом.
67. Призначення і класифікація топографічних карт.
68. Географічна широта і довгота на земній поверхні.
69. Роль і значення топографічної карти як засобу управління.
70. Способи цілевказання та випадки застосування.
71. Підготовка карти до роботи. Робоча карта командира (начальника).
72. Основні правила нанесення обстановки на робочу карту командира (начальника).
73. Способи визначення, нанесення цілей і орієнтирів на карту.
74. Способи розвідки місцевості та їх характеристика.
75. Сутність орієнтування і цілевказівки.
76. Найпростіші засоби визначення сторін світу
77. Визначення напрямків на сторони горизонту по компасу
78. Орієнтири і їх використання на місцевості.
79. Орієнтування карти за напрямком на орієнтир.
80. Орієнтування карти по компасу
81. Визначення відстаней до орієнтирів.
82. Використання орієнтирів під час руху на місцевості.
83. Визначення точки свого стояння околірно за найближчими орієнтирами.
84. Визначення точки свого стояння виміром пройденої відстані.
85. Особливості прямування на місцевості за допомогою карти.

Перелік питань для виконання змістовного модулю №4:

Сутність та основні поняття радіоактивності.

86. Види іонізуючого випромінювання, альфа-випромінювання, бета-випромінювання, нейтронне випромінювання, гама і рентгенівське випромінювання.
87. Основні стадії процесу розподілу ядра ^{235}U .
88. Період піврозпаду радіоактивної речовини $T_{1/2}$.
89. Кількісні оцінки джерел випромінювання. Поняття «активність».

90. Кількісні оцінки джерел випромінювання. Поняття «поглинута доза» та «потужність дози».
91. Кількісні оцінки джерел випромінювання. Поняття «експозиційна доза».
92. Поняття еквівалентної дози та ефективної еквівалентної дози (ЕЕД).
93. Сучасна ядерна зброя. Види ядерних вибухів та поняття тротилового еквіваленту ядерних боєприпасів.
94. Вражаючі фактори ядерного вибуху.
95. Проникаюча радіація та радіоактивне забруднення від ядерного вибуху.
96. Принципи побудови ядерного реактора.
97. Типи ядерних енергетичних установок (ЯЕУ).
98. Визначення радіаційно небезпечного об'єкта (РНО).
99. Класифікація аварій на РНО та заходи безпеки при радіаційній аварії.
100. Механізм радіоактивного забруднення при радіаційних аваріях та основні принципи радіаційного захисту.
101. Вплив іонізуючого випромінювання на живі організми. Явище радіолізу.
102. Радіаційні дози та нормування в галузі радіаційної безпеки..
103. Шляхи проникнення радіонуклідів в організм. Радіочутливість окремих органів людини та наслідки опромінення.
104. Ступені гострої променевої хвороби.
105. Види, властивості та характеристики запалювальних речовин.
106. Методи та заходи захисту при застосуванні запалювальних речовин. Правила самогасіння та гасіння палаючої людини.
107. Устрій та основні характеристики засобів індивідуального захисту органів дихання. Порядок виконання нормативу №1.
108. Протиаерозольні та універсальні респіратори.
109. Класифікація індивідуальних засобів захисту.
110. Види та характеристики засоби індивідуального захисту поверхні тіла.
111. Загальновійськовий захисний комплект (ЗЗК): склад, характеристики та умови використання.
112. Порядок виконання нормативів №№3.1, 3.2..
113. Основні задачі та методи дозиметрії іонізуючих випромінювань.

Перелік питань для виконання змістовного модулю №6:

114. Явище пострілу. Початкова швидкість кулі та її практичне значення.
115. Утворення траєкторії. Траєкторія та її елементи. Вплив зовнішніх умов на політ кулі.
116. Явище віддачі зброї.
117. Прямий постріл та його практичне значення.

118. Зброя. Вогнепальна, пневматична та газова зброя. Основні частини вогнепальної зброї.
119. Заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю. Категоричні заборони при поводженні із зброєю.
120. Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини зброї.
121. Заходи безпеки при чищенні зброї. Категоричні заборони при чищенні зброї.
122. Заходи безпеки перевезенні та перенесенні зброї. Категоричні заборони перевезенні та перенесенні зброї.
123. Заходи безпеки при несенні служби зі зброєю. Порядок заряджання та розряджання зброї.
124. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб.
125. Команди, які подаються для дозволу ведення вогню та для припинення вогню при проведенні навчально-тренувальних стрільб. Випадки припинення стрільби самостійно. Категоричні заборони без команди керівника стрільб.
126. Призначення та бойові характеристики ручних осколочних гранат.
127. Загальна будова ручних осколочних гранат.
128. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.
129. Тактико-технічні характеристики 5,45 мм автомата Калашникова (АК-74).
130. Основні частини автомата Калашникова та їх призначення.
131. Взаємодія частин і механізмів автомата Калашникова при пострілі.
132. Види можливих затримок при стрільбі з автомату Калашникова та способи їх усунення.

Перелік контрольних питань для підготовки до підсумкового контролю (диференційний залік) за 3 семестр:

Перелік питань для виконання змістовного модулю №3:

133. Світові системи супутникової навігації.
134. Світова геодезична система WGS-84.
135. Основні технічні засоби GPS- навігації.
136. Види і зміст службових графічних документів, що застосовуються в ДСНС.
137. Загальні правила вивчення та оцінки місцевості.
138. Правила складання схем місцевості.
139. Особливості системи топографічних умовних позначень та знаки при розробленні картографічних документів підрозділами ДСНС.
140. Рекомендації щодо порядку розроблення та оформлення графічних документів.
141. Підготовка карт.
142. Основні вимоги при оформленні документів (карт, схем, таблиць).
143. Рекомендації щодо ведення графічних документів та нанесення умовних позначень і знаків, які при цьому використовуються.

144. Рекомендації щодо нанесення умовних позначень на (схему).
145. Послідовність відображення на карті динаміки розвитку ситуації.
146. Рекомендації щодо порядку розроблення пояснювальної записки до карти.
147. Рекомендації щодо порядку розроблення планів взаємодії з відповідними структурами на карті.

Перелік питань для виконання змістовного модулю №5:

148. Загальна характеристика небезпечних біологічних засобів.
149. Небезпечні хімічні речовини (НХР) та їх характеристика
Визначення гранично допустимої концентрації хімічної речовини у повітрі робочої зони.
150. Хімічно небезпечні об'єкти (ХНО): визначення та характеристики.
151. Характеристика хімічно небезпечних аварій та масштаби їх наслідків.
152. Загальна характеристика хімічної зброї. Види та характеристика отруйних речовин.
153. Методи визначення НХР та отруйних речовин.
154. Види, методи та засоби спеціальної обробки і порядок їх застосування.
155. Правила мір безпеки при проведенні спеціальної обробки.
156. Технічні засоби радіаційної та хімічної розвідки і контролю підрозділів ДСНС України.
157. Зміст, вимоги та порядок виконання нормативу №9.
158. Можливості приладу ДП-5В по забезпеченню контролю радіаційної обстановки. Робота з приладом ДП-5В.
159. Можливості ВПХР по забезпеченню контролю хімічної обстановки. Правила роботи з ВПХР.
160. Можливості дозиметру-радіометру універсального МКС-У. Запис результатів виміру в енергонезалежну пам'ять.
161. Можливості дозиметра-радіометра МКС-05 "ТЕРРА" по здійсненню контролю радіаційної обстановки.

Перелік питань для виконання змістовного модулю №7:

162. Бойова, службова та цивільна зброя. Боєприпаси. Патрони.
163. Призначення та бойові характеристики 9 мм пістолету Макарова.
164. Призначення поворотної пружини, затвора, ударника, викидувача, запобіжника та цілика 9 мм пістолету Макарова.
165. Частина ударно-спускового механізму 9 мм пістолету Макарова та їх призначення.
166. Призначення рукоятки з гвинтом, затворної затримки та магазину 9 мм пістолету Макарова.
167. Послідовність неповного розбирання 9 мм пістолету Макарова.
168. Послідовність збирання 9 мм пістолету Макарова після його неповного розбирання.

169. Приналежності до 9 мм пістолета Макарова та їх призначення.
170. Порядок приведення до нормального бою 9 мм пістолета Макарова.
171. Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручного гранатомета РПГ-7.
172. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автоматичного гранатомета станкового АГС-17.
173. Призначення, бойові характеристики та загальна будова снайперської гвинтівки Драгунова.
174. Призначення, бойові характеристики та загальна будова 7,62-мм ручний кулемет Калашникова.
175. Кулемет Калашникова 7,62-мм, його модифікації, призначення та загальна будова
176. Призначення, бойові характеристики та загальна будова 14,5 мм великокаліберного кулемета Володимирова.
177. Різновиди, призначення, принцип дії та маркування патронів до стрілецької зброї.
178. Призначення, загальна будова та тактико-технічні характеристики прицілів до стрілецької зброї та гранатометів.
179. Призначення та сутність активних і пасивних нічних прицілів до стрілецької зброї та ручних гранатометів.

Перелік питань для виконання змістовного модулю №8:

180. Сутність дисципліни в ДСНС України.
181. Загальні обов'язки військовослужбовців.
182. Обов'язки рядового (матроса).
183. Обов'язки командира відділення.
184. Обов'язки заступника командира взводу.
185. Обов'язки старшина роти.
186. Заохочення, які застосовуються до осіб рядового та начальницького складу ДСНС.
187. Стягнення які накладаються на осіб рядового та начальницького складу ДСНС.
188. Порядок оголошення заохочень, накладання і зняття стягнень.
189. Правила носіння форми одягу.
190. Парадно-вихідна форма одягу.
191. Повсякденна форма одягу.
192. Польова (спеціальна) форма одягу.
193. Робоча форма одягу.
194. Предмети форми одягу.
195. Елементи строю (стрій, шеренга, фланг, фронт, тильний бік строю).
196. Елементи строю (інтервал, дистанція, ширина строю, глибина строю, двошеренговий стрій, ряд).

197. Елементи строю (одношеренговий (шеренга) і двошеренговий строї, колона, розгорнутий стрій, похідний стрій, напрямний, замикаючий).
198. Обов'язки військовослужбовця (курсанта) перед шикуванням та в строю.
199. Стройове положення.
200. Виконання команд: «СТАВАЙ», «РІВНЯЙСЬ», «СТРУНКО», «ВІЛЬНО», «ЗАПРАВИТИСЬ», «ВІДСТАВИТИ».
201. Виконання команд: «Головні убори – ЗНЯТИ», «Головні убори – НАДІТИ».
202. Повороти на місці.
203. Рух похідним кроком.
204. Рух стройовим кроком.
205. Повороти під час руху («Право-РУЧ», «Півоберта право-РУЧ»).
206. Повороти під час руху («Ліво-РУЧ», «Півоберта ліво-РУЧ»).
207. Повороти під час руху («Кругом – РУШ»).
208. Шикування відділення в розгорнутий одношеренговий та двошеренговий стрій.
209. Розмикання та змикання відділення.
210. Перешикування відділення з однієї шеренги в дві та назад.
211. Шикування відділення в колону по одному (по два) на місці.
212. Зміна напрямку руху колони.
213. Виконання військового вітання без зброї на місці.
214. Виконання військового вітання без зброї під час руху.
215. Вихід із строю, повернення в стрій. Підхід до начальника та відхід від нього.
216. Дії взводу у розгорнутому та похідному строю.
217. Виконання військового вітання на місці та під час руху.
218. Перешикування взводу з розгорнутого одно-шеренгового (двошеренгового) строю в колону по одному (по два, по три, по чотири).
219. Добовий наряд, його призначення, чисельність та озброєння.
220. Черговий підрозділ, наряд на роботи та їх призначення.
221. Порядок призначення нарядів та звітність щодо них.
222. Обов'язки осіб добового наряду. Обов'язки чергового курсу.
223. Обов'язки днювального курсу.
224. Обов'язки чергового КПП.
225. Обов'язки помічника чергового КПП.
226. Обов'язки осіб добового наряду. Обов'язки чергового їдальні.
227. Підйом за бойовою тривою і збір.
228. Організація і несення гарнізонної та вартової служб ЗС України.

Політика викладання навчальної дисципліни

При викладанні навчальної дисципліни на заняттях, викладач вимагає від здобувачів вищої освіти:

- своєчасно (за 5 хв до початку) прибувати на заняття, без запізнь та з неповажної причини пропускати заняття;
- під час заняття не дозволяється користуватися мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями без дозволу науково-педагогічного працівника;
- активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань;
- здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися політики доброчесності під час виконання самостійної або індивідуальної роботи;
- здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.;
- до здачі заліку допускаються здобувачі, які отримали позитивні оцінки по всім МКР.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

Базова

1. [Освітньо-професійна програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» \(2021 рік\)](http://ors.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/261_pg_ta_arr_bak_21.pdf) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 261 – Пожежна безпека, галузь знань 26 – Цивільна безпека. URL: http://ors.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/261_pg_ta_arr_bak_21.pdf (дата звернення: 21.08.2021).
2. Ігнат'єв О. М., Фесенко Г. В. Прогнозування і оцінка радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактора) на радіаційно-небезпечних об'єктах : методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи. Харків : НУЦЗУ, 2012. 20 с.
3. Барбашин В. В., Вальченко О. І., Ігнат'єв О. М., Ромін А. В. Радіаційний, хімічний та біологічний захист : курс лекцій. Для спеціальностей: «цивільний захист», «пожежна безпека». Харків : НУЦЗУ, 2012. 80 с.
4. Матухно В.В., Толкунов І.О., Попов І.І., Іванець Г.В., та ін. Основи спеціальної та військової підготовки: підручник. Харків : НУЦЗУ, 2021. 275 с.
5. Назаров О. О., Барбашин В. В., Толкунов І. О., Рюмін В. В. Основи організації піротехнічних робіт : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2012. 340 с.
6. Бугайов А. Ю., Іванець Г. В., Ігнат'єв О. М., Толкунов І. О. Основи спеціальної та військової підготовки : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2016. 106 с.
7. Удяньський М. М., Толкунов І. О., Бондаренко О. О., Матухно В. В., та ін. Основи вогневої підготовки: навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2019. 156 с.
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.1997 року №1332

«Про затвердження «Положення про основні засади організації перевезення радіоактивних матеріалів територією України».

9. Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. Цивільна оборона : навч. посіб / за ред. полковника В. С. Франчука. 2-ге вид., доп. Львів : Афіша, 2001. 336 с.

10. Наказ МНС від 27.03.2001 року №73/82/64/122 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті» (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 квітня 2001 р. №326/5517).

11. Наказ МНС від 13.07.2010 року № 544 «Про затвердження Методичних рекомендації з розроблення картографічних документів та схем у сфері цивільного захисту».

12. Ратушняк Г. С. Топографія з основами картографії : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2002. 183 с.

13. Константінов М. П., Журбенко О. А. Радіаційна безпека: навч. посіб. Суми : «Університетська книга», 2003. 151 с.

14. Каталог вітчизняних засобів індивідуального захисту працівників / заг. ред. М. О. Лисюка. Дніпропетровськ: Зоря, 2004. 167 с.

15. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету з ядерного регулювання України від 17.05.2004 року №87/211 «Про затвердження «Плану реагування на радіаційні аварії» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.06.2004 року №720/9319).

16. Наказ МОЗ України 02.02.2005 року №54 «Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України» (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.05.2005 року № 552/10832).

17. Чернявський І. Ю., Єременко В. Г., Петров С. І. Аналітичні засоби радіаційної розвідки і контролю: навч. посіб. Харків : ХІТВ, 2005. 232 с.

18. Довідник офіцера сил цивільного захисту / заг. ред. О. В. Ховранюка. Кам'янець-Подільський : ВРВД ВІІ ПДАТУ, 2006. 300 с.

19. Горчаков Л. Стрілецька зброя та вогнева підготовка : навч. посіб. Миколаїв. 2017. С. 244-259.

20. Ляпа М. М., Петренко В. М., Судніков О. І. та ін. Вогнева підготовка : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 283 с.

21. Настанова зі стрілецької справи. «5,45-мм автомати Калашникова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашникова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н)». Київ : МО України, 2013. 76 с.

22. Настанова зі стрілецької справи. «7,62-мм снайперська гвинтівка Драгунова». Київ, МО України. 2006. 86 с.

23. Настанова зі стрілецької справи. «9-мм пістолет Макарова (ПМ)». Київ : МО України, 2013. 28 с.

24. Настанова зі стрілецької справи. «14,5-мм крупнокаліберний кулемет Володимирова (14,5-мм КПВТ)». Київ, МО України. 2005. 117 с.

25. Настанова зі стрілецької справи. «30-мм автоматичний гранатомет на станку». Київ, МО України. 2005. 118 с.
26. Настанова зі стрілецької справи. «Ручний протитанковий гранатомет РПГ-7». Київ, МО України. 2004. 63 с.
27. Настанова зі стрілецької справи. «Ручні гранати». Київ: МО України, 2013. 28 с.
28. Настанова зі стрілецької справи. «Нічні приціли до стрілецької зброї та гранатометів». Київ, МО України. 2004. 147 с.
29. Наказ МВС України від 20.11.2015 року №1470 «Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням».
30. Стахневич Л. В. Вогнева підготовка: підготовка стрілецької зброї і протитанкового гранатомета до стрільби та прийоми і правила стрільби із них : навч. посіб. (з методичними рекомендаціями). Київ : «Ліра-К», 2015. 194 с.
31. Довідник з військової топографії / редакційно-видавничий центр ЗСУ Військовий інститут КНУ ім. Т. Шевченка. Київ. 2016. 119 с.
32. Петік А. В. Методика підготовки та проведення занять з топографічної підготовки : навч. посіб. Харків : Національна академія Національної гвардії України, 2016. 140 с.
33. Стройовий статут Збройних Сил України. Київ : Воєнне видавництво України, 2017 р. 352 с.
34. Наказ МВС від 03.05.2018 року №364 «Про затвердження Правил носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту».
35. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України. Київ : Воєнне видавництво України, 2018 р. 528 с.

Допоміжна

1. Руководство по подрывным работам. РПР-69. Москва : Воениздат, 1969. 496 с.
2. Букин П. П. Методическая разработка для проведения занятий по стройовой подготовке. Харьков : ХВВУТ МВД СССР, 1983. 30 с.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ, 1997 р.
4. Закон України від 19.10.2000 року № 2064 «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».
5. Правила международной перевозки опасных грузов по железной дороге (Правила міжнародного перевезення небезпечних вантажів залізницею). (приложение 1 в добавление в «Единые правила международной перевозки грузов по железной дороге» к КОТИФ). Нью-Йорк, Женева. : Организация Объединенных Наций. 2002 г.
6. Семенюк В. І., Кривошеєв О. В. Організація та методика

проведення занять з вогневої підготовки : метод. посіб. Харків : ХВУ, 2002. 196 с.

7. Стрілецька зброя та вогнева підготовка : навч. посіб. Харків : ХВУ, 2002. 130 с.

8. Військова токсикологія, радіологія та медичний захист : підручник / за ред. Ю. М. Скалецького, І. Р. Мисули. Тернопіль : Укрмедкнига, 2003. 362 с.

9. Адаменко М. І., Гелета О. В., Квітковський Ю. В., Росоха В. О., Федю І. Б. Безпека зберігання вибухових речовин та боєприпасів : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2004. 250 с.

10. Шоботов В. М. Цивільна оборона: навч. посіб. Київ, 2004. 438 с.

11. Европейское Соглашение о международной дорожной перевозке опасных грузов (Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів) (ДОПОГ, ЕСЕ/TRANS/175). Нью-Йорк, Женева : Организация Объединенных Наций. 2005 г.

12. Наказ МНС від 07.05.2007 року № 312 «Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС».

13. Шмаль С. Г. Військова топографія: навч. посіб. Київ : вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. 280 с.

14. Полякова Н. О. Навчальна туристична топографо-краєзнавча практика : навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності туризм. Київ, КНУ Т. Шевченка, 2017. 33 с.

Інформаційні ресурси

1. Умовні знаки - НДІ Геодезії та Картографії. URL: http://gki.com.ua/files/page/Um_znaki_5000-500_St360-413.pdf (дата звернення: 21.08.2021).

2. Умовні знаки на планах і картах. URL: <https://injzashita.com/umovnuiznaki-na-planax-ii-kartax.html> (дата звернення: 21.08.2021).

3. Стрйова підготовка. URL: <https://sites.google.com/a/kirovogradschool16.klasna.com/zahist-vitcizni-internet/rozdil-3-strojova-pidgotovka> (дата звернення: 21.08.2021).

4. <http://www.atomic-energy.ru/SMI/2017/03/01/73145> (дата звернення: 21.08.2021).

Розробник:

(підпис)

Василь МАТУХНО

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)